

องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

The School Administrators' Creative Leadership Factors Affecting the Effectiveness of School
Management: The Study of Schools Under the Office of Secondary Educational Service Area 1

บุศรา ปุณริบูรณ์¹ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คัมภีรปกรณ์² ดร.วรกาญญาพิไล ไกรระหัน³
Budsara Punriboon¹ Assoc. Prof. Dr.Preecha Kampirapakorn² Dr.Worakanyapilai Karahan³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยจำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 102 คน และครูผู้สอน จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน
5. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ประสิทธิภาพของโรงเรียน

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²ข้าราชการบำนาญ

²Pensioner

³รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

³Deputy Director of Mukdahan Primary Education Service Area Office

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: บุศรา ปุณริบูรณ์: theerawet@snru.ac.th

รับเมื่อ 10 เมษายน 2563 แก้ไข 22 พฤษภาคม 2563 ตอรับ 25 พฤษภาคม 2563

6. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านการทำงานเป็นทีม คิตรีเริ่มสร้างสรรค์ และทักษะ
คิดวิเคราะห์ที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนา 3 ด้าน คือ
การทำงานเป็นทีม คิตรีเริ่มสร้างสรรค์ และคิดวิเคราะห์ วิธีการพัฒนาประกอบด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์กรที่มีคุณภาพ และการนำกระบวนการ PLC มาใช้ในการทำงาน

ABSTRACT

The purposes of this research aimed to examine and compare The School Administrators' Creative Leadership Factors Affecting the Effectiveness of School Management: The Study of covered schools under the Office of Secondary Educational Service Area 21. Classified by status, Performance experience and the school sizes The sample, obtained through proportional stratified random sampling, were 102 directors, 250 teachers, yielding a total of 352 participants from Under the Office of Secondary Educational Service Area 21. The statistics for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The hypothesis testing was done through t-test and F-test (One – Way ANOVA), Pearson's product-moment correlation, and Stepwise multiple regression analysis.

The findings were as follows:

1. The Creative Leadership Factors, as perceived by participants were at a high level in overall.
2. The Effectiveness of School Management, as perceived by participants were at a high level in overall.
3. The Creative Leadership Factors, as perceived by participants from status Performance experience and the school sizes, showed statistical significance at .01 level.
4. The Effectiveness of School Management, as perceived by participants from Performance experience and the school sizes, showed statistical significance at .01 level. As for status were not different.
5. The Creative Leadership Factors Affecting the Effectiveness of School Management had a positive relationship at the .01 statistical significance level.
6. The Creative Leadership Factors had a predictive power on the Effectiveness of School Management Teamwork Creativity and Analytical skills.
7. Guidelines for the development of creative leadership components of executives. Teamwork, Creativity, Analytical skills in terms of teamwork, the development methods consisted of organizing workshops. Study, observe work, exchange knowledge about quality organizations and use PLC process to work

Keywords: Leadership, Creative Leadership, Effectiveness of School

กุ่มิหลัง

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดและการบริหารการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ คือ การเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555, หน้า 1-2) ซึ่งสอดคล้อง
กับผลการวิจัยของกิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2556, หน้า 31) ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการจูงใจ
ประสานงานและนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ จินตนาการ และความยืดหยุ่น ด้วยวิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ โดยอาศัย

ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมแบบเปิด การไว้วางใจ ให้อิสระในการคิด และพร้อมสนับสนุนความคิดใหม่ ๆ แรงจูงใจ ภายใต้วัยการมีความอยาก ความหวัง ความปรารถนา ความเพียรพยายาม มุ่งมั่น ทุ่มเทเพื่อให้เป็นคนที่ประสบความสำเร็จ และความรู้เชิงลึกด้วยการมีความรู้แนวกว้างและลึก มีทักษะ ประสบการณ์อันจะส่งผลให้เกิดแนวทางที่ชาญฉลาดในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับสุทธิชัย นาคะอินทร์ (2561, หน้า 123 – 125) ที่ได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว การมีวิสัยทัศน์ และการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสุภาพ ฤทธิบำรุง (2556, หน้า 129) ได้ศึกษาพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

การบริหารจัดการสถานศึกษานั้น สิ่งที่มีความสำคัญและเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จก็คือประสิทธิภาพของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความเป็นผู้นำ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากร ได้พัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ดังที่ประเทืองทิพย์ สุกุมลจันทร์ (2557, หน้า 286-294) ได้ศึกษาพบว่าตัวแปรภายนอกตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ ความสามารถนักเรียน กระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน การเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถการใช้งบประมาณและทรัพยากร และความสามารถในการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล

จากการศึกษาทั้งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และประสิทธิภาพของโรงเรียน จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินงานของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคคล ทั้งนี้ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่สามารถตอบสนองต่อความคาดหวัง ความต้องการของบุคคล และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างเหมาะสม จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร หรือส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยม เพื่อเป็นสารสนเทศในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนต่างกัน แตกต่างหรือไม่อย่างไร
4. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนต่างกัน แตกต่างหรือไม่อย่างไร
5. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

6. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านใดบ้าง ที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21

7. แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

3. เพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนต่างกัน

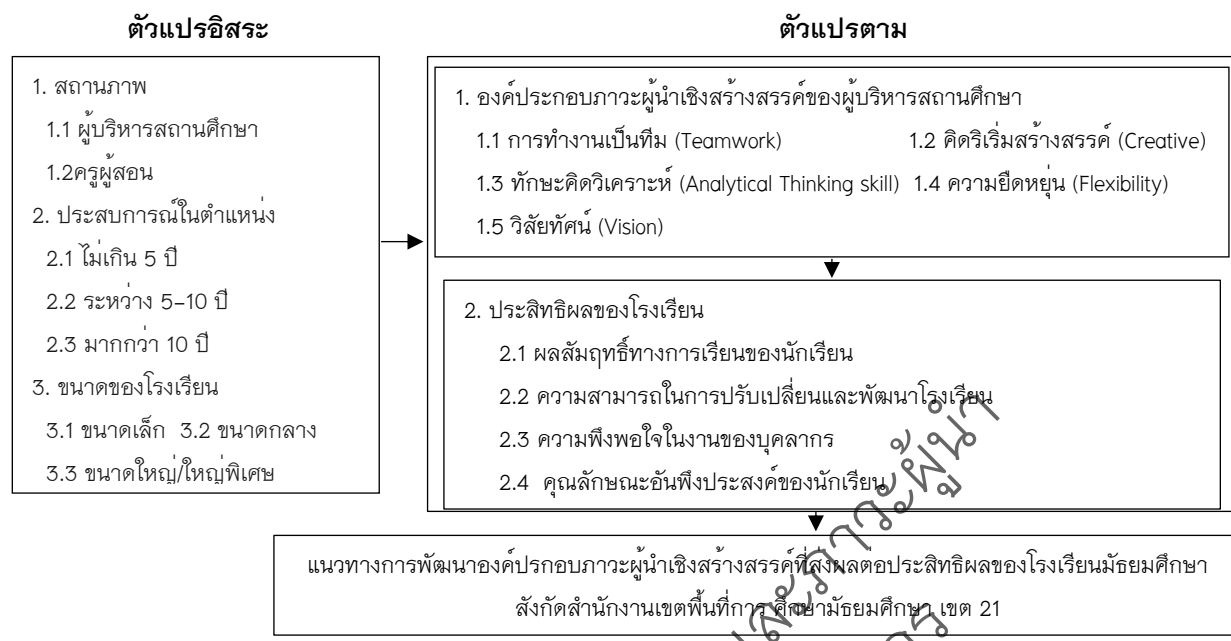
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนต่างกัน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

6. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

7. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,365 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 128 คน และครูผู้สอน 2,237 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 352 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 102 คนและครูผู้สอน จำนวน 250 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratifies Random Samlets)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.35 ถึง 0.69 และมีความเชื่อมั่น 0.95 และด้านประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.41 ถึง 0.70 และค่าความเชื่อมั่น 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 352 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบเอฟ (F-test) ชนิดการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน
3. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน
4. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน
5. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านจิตริเริ่มสร้างสรรค์ (X_2) ด้านการทำงานเป็นทีม (X_1) และด้านทักษะคิดวิเคราะห์ (X_3) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้งสามตัวรวมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 57 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ .32
7. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนา 3 ด้าน คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านจิตริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านคิดวิเคราะห์ ด้านการทำงานเป็นทีม วิธีการพัฒนา ประกอบด้วย การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขององค์กรที่มีคุณภาพ และนำกระบวนการ PLC มาใช้ในการทำงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นตามองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของวินา สุทธิโพธิ์ และจักรกฤษณ์ โปตาพล (2561, หน้า 99-100) ที่ได้ศึกษาพบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเพ็ญภา ศิริภูธร (2562, หน้า 56) ที่ได้ศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 ให้ความสำคัญภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารผู้บริหารทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารองค์การ การเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่มีความรู้ความสามารถและมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สามารถนำการเปลี่ยนแปลงพัฒนาบุคลากรและพัฒนาตนเอง เพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถสร้างทีมงานที่ดี มีความยืดหยุ่น และจิตริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน เพื่อนำพาบุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Hoy and Miskel (2005, p. 15) ได้เสนอแนวคิดในการประเมิน ประสิทธิภาพขององค์การ 3 มิติโดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจในการทำงาน ของบุคลากร การจัดการคุณภาพของโรงเรียนโดยรวม และสอดคล้องกับแนวคิดของพัฒนาะ สีหามู (2554, หน้า 38) องค์ประกอบที่เป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของโรงเรียนไว้ 4 องค์ประกอบ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ความพึงพอใจของครูที่มี ต่องาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนทำให้เกิดการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการในโรงเรียนที่ส่งผลต่อบุคลากร ทุกระดับของโรงเรียน ประสิทธิภาพของโรงเรียนจึงเป็นความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ทางการศึกษาในโรงเรียนในการทำงานร่วมกันจนสามารถประสบความสำเร็จ ทำให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่านแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีทัศนคติไปในทางบวก และครูมีความพึงพอใจในการทำงาน

3. การเปรียบเทียบขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนต่างกัน เป็นดังนี้

3.1 องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเพ็ญภา ศรีภูธร, (2562 หน้า 56) ที่ได้ศึกษาพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีมุมมองของการทำงานแตกต่างกัน ผู้บริหารอาจจะมี มุมมองว่าตนเองเป็นผู้นำในสถานศึกษาและเป็นบุคคลที่ตนเองแสดงบทบาทที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้าน การทำงานเป็นทีม ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านทักษะการวิเคราะห์ ด้านความยืดหยุ่น และด้านวิสัยทัศน์ ส่วนครูผู้สอน อาจจะมีมุมมองภาพของผู้บริหารไม่ชัดเจน จึงทำให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน

3.2 องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ ระหว่าง 5-10 ปี และมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ ไม่เกิน 5 ปี สอดคล้องกับผลการศึกษาของดวงแข ข่านอก (2558, หน้า 2120) ที่ได้ศึกษาพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติหน้าที่มายาวนานย่อมมีโอกาสเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเอง ทำให้มีความรู้ ประสบการณ์มากกว่า ทำให้มี มุมมองที่ลึกและกว้างกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5 - 10 ปี กับมีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี มีความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะ เป็นช่วงที่ผู้บริหารและครูผู้สอนได้มีโอกาสเรียนรู้มาเบื้องต้นใกล้เคียงกัน ไม่ห่างกันมาก เช่น ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ทำให้มีความรู้ ประสบการณ์และมุมมองที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่แตกต่างกัน

3.3 องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของดวงแข ข่านอก (2558, หน้า 2120) ที่ได้ศึกษาพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความแตกต่างกัน แต่จะแตกต่างกับผลการศึกษาของ กาญจนา ศิลลา (2556,

หน้า 102-103) ที่ได้ศึกษาพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่/ ใหญ่พิเศษ ส่วนมากจะอยู่ในบริบทที่มีความพร้อมด้านปัจจัยในการบริหารและปัจจัยทางการสอนมากกว่า และการระดมทรัพยากรทางการศึกษาทำได้มากกว่า มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาที่มีศักยภาพสูงมากกว่า ทำให้มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก

4. การเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนต่างกัน เป็นดังนี้

4.1 ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่าไม่แตกต่างกัน แม้ว่าสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะแตกต่างกัน และผู้บริหารเป็นบุคคลหลักที่ส่งผลทำให้เกิดประสิทธิผลกับโรงเรียน ซึ่งมีตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาโรงเรียน ความพึงพอใจของบุคลากร และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ล้วนเกี่ยวกับการทำหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอน ทำให้ผู้บริหารครูผู้สอนได้มีโอกาสสร้างและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิราพร ศรีบุญชัย (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวรรณ มั่นจิตร (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทีมของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

4.2 ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ระหว่าง 5-10 ปี และมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสูงค่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ ไม่เกิน 5 ปี ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์มาก มีเวลาบ่มเพาะความรู้ ทักษะมุมมองต่าง ๆ มาพอสมควรแล้ว ได้มีโอกาสศึกษาความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้มากกว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์น้อย ทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนสูงกว่า สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สิทธิชัย อูสาพรหม (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่างกัน และจำแนกตามขนาด ของโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจของครู และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ จำแนกตามที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดวงแข ข่านอก (2558, หน้า 2120) ที่ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก โดยทั่วไปของโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ของระบบการศึกษาไทยนั้น การจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาจัดสรรตามรายหัวของจำนวนนักเรียน ความเหลื่อมล้ำในทรัพยากรทางการบริหารอันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผล ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาโรงเรียน ด้านความพึงพอใจของบุคลากร และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ได้รับทรัพยากรมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก

5. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบญจมาศ หนูไชยทอง (2560, หน้า 130-132) ที่ได้ศึกษาพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นผู้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานเป็นทีมสร้างกระบวนการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียน โดยวางบทบาทและเป้าหมาย เพื่อให้ทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อโรงเรียน ผู้บริหารคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความรู้ ความสามารถในการคิดหลากหลายทิศทาง อันจะนำไปสู่กระบวนการคิดที่แปลกใหม่ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรส่วนรวม

6. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 องค์ ได้แก่ ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านทักษะคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุทธิชัย นาคะอินทร์ (2561, หน้า 122-125) ที่ได้ศึกษาพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสูงส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีส่วนสำคัญเป็นอย่างสูงที่จะทำให้ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตุ้นให้ครูได้แสดงออกถึง ความรู้ ความสามารถในการคิดหลากหลายทิศทาง ส่งเสริมกระบวนการคิดที่แปลกใหม่ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อโรงเรียน กระตุ้นทำให้เกิดความคิดใหม่ต่อเนื่องกันไป บูรณาการเชื่อมโยงความรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้น ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และกระตุ้นให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัศึกษาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับผลสำเร็จที่เกิดจากการใฝ่รู้ใฝ่เรียน การกระตือรือร้นต่อการศึกษานักเรียน และควรมีการส่งเสริมด้านดังกล่าวให้มาก

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก ดังนั้น ผู้อำนวยการควรที่จะพัฒนาการบริหารในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ดีที่สุด คือ คิตรีเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมพัฒนาผู้บริหารให้มีทักษะเชิงสร้างสรรค์ให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดหน่วยงานอื่น เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นภาพรวมสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิผล

2.2 ควรมีการวิจัยแบบกรณีศึกษา โดยนำองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในด้านที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา มาพัฒนารูปแบบเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ศิลลา. (2558). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิตติ์กาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ดวงแข ขำนอก. (2558). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- บุญชม ศรีสะอาด (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจมาศ หนูไชยทอง. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ประเทืองทิพย์ สุกุมลจันทร. (2557). การพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พัฒนา สีหามุ. (2553). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลเย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เพ็ญญา ศรีภูธร. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิภา สุธิติโพธิ์, จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, 7(2), 99-114.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

สุทธิชัย นาคะอินทร์. (2561). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30. วิทยานิพนธ์ ศษ. ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Hoy, Wayne K. & Cecil G. Miskel. (2005). *Educational Administration Theory Research Practice*. (7th ed). New
York: McGraw-Hill.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร